Príloha:

Pripomienky a okruh otázok k *Reforme súdnej mapy*: **Základná organizácia odborového zboru zväzu justície v SR**

1. OS Revúca netrápi fluktuácia zamestnancov, pracujú tu dlhé roky, sú vysoko kvalifikovaní. Bude im všetkým poskytnuté miesto na prípadnom detašovanom pracovisku? Ako sa vysporiadate s tým, ak nebudú ochotní dochádzať aj vzhľadom na zlé dopravné spojenia?

Ministerstvo uprednostňuje zachovanie budov súčasných súdov ako pracovísk mimo navrhovaných sídiel nových súdnych obvodov na prechodné obdobie. Rozhodnutia o spôsobe využitia týchto pracovísk budú uskutočnené v spolupráci s predsedami nových súdnych obvodov. Budú závisieť napríklad od kapacity existujúcich budov a počtov sudcov rozdelených podľa jednotlivých špecializácií. Úlohou predsedov nových súdnych obvodov bude po diskusii so sudcami a justičným personálom vypracovať rozvrh práce a rozdeliť sudcov do špecializácií tak, aby na danom mieste bola situácia stabilizovaná. Okrem zachovania pracovísk súdov mimo navrhovaných sídiel reforma predpokladá aj možnosť "dochádzania súdu za klientom", čo nakoniec umožňuje aj súčasná právna úprava. Súčasné počty sudcov zostanú zachované. Počet justičného personálu viažuceho sa na miesto sudcu tak ostane rovnako zachovaný. Pracoviská mimo sídla súdu tak budú buď len dočasné, a to do momentu, kým nebudú vytvorené podmienky pre riadny výkon súdnictva v sídle súdu alebo sa ukáže, že má zmysel aj trvalé pracovisko. Ministerstvo pripravuje aj opatrenia na motiváciu sudcov a justičného personálu, ktoré by na prechodné obdobie formou finančných náhrad kompenzovali napríklad náklady na dochádzku na miesto výkonu práce.

Viac podrobností k implementácii súdnej mapy uvádza dokument Zmeny zákonov v kocke zverejnený na podstránke Súdna mapa webového sídla ministerstva tu alebo kompletný materiál v aktuálnom medzirezortnom pripomienkovom konaní.

2. Argumentujete pretrhnutím korupčných väzieb. Väčšina sudcov OS Revúca však nepochádza z tohto regiónu, tak prečo idete náš súd rušiť?

Faktory súvisiace s odstraňovaním korupčných väzieb nevstupovali do rozhodnutí o zlučovaní obvodov či návrhov centier. Pretrhanie možných korupčných väzieb nie je hlavným cieľom navrhovanej súdnej mapy. Ide o sekundárny dôsledok, ktorý sa dá predpokladať najmä pri zväčšenom počte špecializovaných sudcov zaradených do náhodného prideľovania vecí v novonavrhovaných zväčšených súdnych obvodoch, ktorým sa prispôsobilo určenie sídla obvodu. Cieľom reformy justície je mať efektívne a kvalitné súdy. To, že sa popri tom pretrhnú aj možné korupčné väzby, pretože sa zmení organizácia súdov, sa javí ako pozitívny sprievodný efekt reformy, bez ohľadu na súd, región či obvod.

3. Zaoberali ste sa faktom, že v regióne s už aj tak vysokou nezamestnanosťou môže prísť k ďalšiemu nárastu nezamestnanosti?

Ako sa uvádza vyššie, ministerstvo má záujem na zachovaní budov súčasných súdov ako pracovísk navrhovaných sídelných súdov, buď prechodne alebo natrvalo, s možnosťou „dochádzania za klientom“. Ministerstvo tiež pripravuje opatrenia na finančnú motiváciu sudcov a justičného personálu, ktoré by na prechodné obdobie formou finančných náhrad kompenzovali vplyvy reformy, napríklad náklady na dochádzku na miesto výkonu práce.

4. V regióne je veľký pomer ľudí, ktorí poberajú dávky v hmotnej núdzi. Pre tých je cestovanie problémom už teraz, takisto majú problémy s využívaním elektronickej komunikácie. Ako zabezpečíte prístup k spravodlivosti pre nich?

Uvedomujeme si, že menej obvodov môže znamenať dochádzku na väčšie vzdialenosti, a teda aj zvýšenú námahu účastníkov konania. Reforma súdnej mapy má docieliť rýchlejšie, kvalitnejšie a predvídateľnejšie rozhodnutie súdu pre občana. V tomto kontexte má dostupnosť rýchleho a kvalitného rozhodnutia prednosť pred fyzickou dostupnosť súdu, ktorý občan navštívi priemerne raz za život. Reforma prihliada na zraniteľné skupiny a citlivé agendy a predpokladá, okrem zachovania pracovísk súdov mimo navrhovaných sídiel na prechodné obdobie alebo natrvalo, aj možnosť "dochádzania súdu za klientom", čo nakoniec umožňuje aj súčasná právna úprava.. Navyše, súčasná právna úprava zakladá účastníkom konania nárok na preplácanie niektorých výdavkov a nákladov spojených s procesom.

5. Vychádzali ste z údaju, že občan navštívi v priemere súd 1x za život. Tento údaj však neplatí pre okres Revúca, kde podľa našich výpočtov platí, že jeden občan príde do styku so súdom v 5,7 veciach. Prečo ste neprihliadali na tento údaj?

Nevieme sa vyjadriť k spôsobu, ako ste sa k týmto výsledkom dopracovali a aká množina občanov bola základňou pre Váš výpočet. Podľa nami vykonanej analýzy súdivosti obvod OS Revúca vykazuje v priemere rokov 2016-2019 69,4 vecí došlých na súd v prepočte na 1000 obyvateľov (pozri prílohu 3 aktualizovaného materiálu Odporúčania pre tvorbu novej súdnej mapy, verzia 3.0 zverejneného na podstránke Súdna mapa webového sídla ministerstva tu). Pravdou je, že v obvode je súdivosť vysoká. Vzhľadom na veľkosť súdneho obvodu OS Revúca (počet obyvateľov) ide v poradí o siedmy súdny obvod s najväčšou súdivosťou na Slovensku (hneď za ním nasleduje Rožňava). Možno ho veľkosťou v počte obyvateľov porovnať s obvodom OS Dolný Kubín, ktorý naopak zaberá v poradí súdivosti štvrtú najnižšiu priečku na Slovensku a vykazuje takmer polovičnú súdivosť oproti OS Revúca.

Menej obvodov môže v niektorých prípadoch znamenať nutnosť dochádzať. Opätovne však uvádzame, že ministerstvo má záujem na zachovaní budov súčasných súdov ako pracovísk navrhovaných sídelných súdov, prechodne alebo natrvalo, s možnosťou „dochádzania za klientom“ a že už súčasná právna úprava zakladá účastníkom konania nárok na preplácanie niektorých výdavkov a nákladov spojených s procesom.

6. Jedným z cieľov súdnej mapy je špecializácia. Tvrdíte, že tým sa zrýchli aj proces rozhodovania. Podľa analýzy R. Šorla uverejnenej v časopise Súkromné právo 2/2020 platí, že sudcovia špecializovaní v rodinnoprávnej agende rozhodujú pomalšie, ako sudcovia, ktorí popri tom rozhodujú aj v iných agendách. Rýchlosť a efektívnosť teda vôbec nemusí súvisieť so špecializáciou sudcov. Prečo teda operuje s tým, že špecializácia je nutná a prinesie rýchlejšie rozhodovanie?

Špecializácia je hlavným cieľom reorganizácie súdnej mapy. Pán Šorl píše o tom, že na väčších súdoch rozhodujú sudcovia v rodinnej agende pomalšie ako na malých súdoch. Nemáme bližšie informácie o údajoch, na základe ktorých dospel k tomuto záveru, ani aký vplyv mala špecializácia alebo iné faktory (napr. rozdielna zložitosť, spomalenia spôsobené procesnými nedostatkami a pod.). Z princípu špecializácie vyplýva, že špecializovaný sudca získava vo svojom obore väčšie skúsenosti, rieši viac podobných problémov, čo pozitívne vplýva na rýchlosť jeho rozhodovania. Ak skutočne na väčších súdoch existujú prekážky brzdiace rozhodovanie sudcov, je potrebné ich riešiť separátne, ale nemožno z nich vyvodzovať záver, že špecializácia znamená pomalšie konanie.

7 . (stanovisko mesta Revúca) V okolí žije mnoho nízkopríjmových rodín, ktoré budú mať problémy s dostupnosťou a cestovaním. Takisto môže prísť k odlivu kvalifikovanej pracovnej sily. Prehodnotíte teda dostupnosť Rožňavy a Revúcej a zrušenie súdu?

Uvedomujeme si nie najlepšiu dopravnú situáciu v Gemeri. Ponechanie OS Revúca ako samostatného obvodu by však neumožnilo špecializáciu sudcov, ktorá je cieľom reorganizácie súdnej mapy. Pre návrh sídla Gemerského obvodu sme robili simulačné prepočty toho, keď by každý občan obvodu vycestoval z centra svojej obce (po ceste) k budove súdu. V prípade Revúcej by priemerný občan musel prejsť 32,99 km a trvalo by mu to 30,85 minút, v prípade Rožňavy 22,13 km za 21,33 minút. Rozdiely sú zanedbateľné. K Rožňave sme sa priklonili kvôli tomu, že je to väčšie mesto (vyjadrené ako súčet počtu bývajúcich a do zamestnania dochádzajúcich obyvateľov) ako mesto Revúca. Viac informácií možno nájsť v časti 4.16 aktualizovaného materiálu Odporúčania pre tvorbu novej súdnej mapy, verzia 3.0 zverejneného na podstránke Súdna_mapa webového sídla ministerstva tu.

K problémom nízkopríjmových rodín s dostupnosťou a cestovaním sme sa už vyjadrili v odpovedi na otázku č. 4.

K možnému odlivu kvalifikovanej pracovnej sily sme sa už vyjadrili v odpovedi na otázku č. 1 a č. 3.

8 (stanovisko UPSVAR Revúca) Zavedenie zmien skomplikuje prácu miestneho Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny, ktorého oddelenie sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately detí sa pravidelne zúčastňuje na súdnych pojednávaniach. Pracovníčky budú musieť dochádzať, bude to finančne aj časovo náročnejšie. Zaoberali ste sa aj týmto faktom? Neprehodnotíte zrušenie OS Revúca?

Rodinná agenda bola pre nás citlivou otázkou. Napriek tomu sme museli aj v tejto oblasti pripraviť novú súdnu mapu, pretože je nástrojom špecializácie, od ktorej očakávame kvalitnejšie rozhodnutia sudcov. Nová súdna mapa zároveň rešpektuje aj súčasné trendy v súdnictve. Podľa nich by sa napríklad vo veciach kurately nemalo rozhodovať vo formálnom prostredí súdu, ale v špeciálne upravených, menej formálnych priestoroch so službami prispôsobenými klientom. Navyše, ak je na pojednávaní mnoho účastníkov, a len jeden sudca, môže byť vhodnejšie, aby sudca vycestoval do takého vopred pripraveného prostredia, napríklad v gescii UPSVaR Revúca. Aj v súčasnej praxi sa to už deje (pojednávania na miestnom úrade) a je vhodné tento trend podporiť.

Reforma súdnej mapy má docieliť rýchlejšie, kvalitnejšie a predvídateľnejšie rozhodnutie súdu. V tomto kontexte je dostupnosť rýchleho a kvalitného rozhodnutia dôležitejšia ako fyzická dostupnosť súdu, ktorý občan navštívi priemerne raz za život. Reforma súdnej mapy prihliada na zraniteľné skupiny a citlivé agendy, akou je rodinná či opatrovnícka agenda a predpokladá okrem zachovania pracovísk sídelných súdov, prechodne alebo natrvalo, aj možnosť "dochádzania súdu za klientom", čo nakoniec umožňuje aj súčasná právna úprava.

9 (stanovisko starostov okresu Revúca) - Doprava v regióne je zlá, došlo k zrušeniu spojov. Najväčší dopad to bude mať na slabšie a marginalizované rodiny žijúce v obciach v okrese Revúca. S tým často súvisí aj zvýšená kriminalita, je možné, že sa táto reforma dotkne aj prokuratúry. To by malo pre celý okres nepriaznivý dopad. Prehodnotíte preto zrušenie OS Revúca?

Ako sa uvádza vyššie, uvedomujeme si nie najlepšiu dopravnú situáciu v Gemeri. Ponechanie OS Revúca ako samostatného obvodu by však neumožnilo špecializáciu sudcov v hlavných agendách ako základného predpokladu reformy súdnej mapy. Možné riešenie je zachovanie OS Revúca ako pracoviska navrhovaného sídelného súdu/centra v Rožňave. Viac informácií možno nájsť v časti 4.16

aktualizovaného materiálu Odporúčania pre tvorbu novej súdnej mapy, verzia 3.0 zverejneného na podstránke Súdna_mapa webového sídla ministerstva tu.

Opätovne Vás chceme ubezpečiť, že ministerstvo má záujem na zachovaní budov súčasných súdov v zlúčených obvodoch ako pracovísk navrhovaných sídelných súdov, prechodne alebo natrvalo, s možnosťou „dochádzania za klientom“ a kompenzácie vplyvov reformy.

Viac k témam otázky uvádzame tiež v odpovedi na otázku č. 1, č.3 a č.7.

Dávame Vám do pozornosti, že svoje návrhy môžete uplatniť do 1.2.2021 v aktuálnom medzirezortnom pripomienkovom konaní k návrhu zákona o sídlach a obvodoch súdov.

Rovnako Vás chceme ubezpečiť, že sa dôsledne zaoberáme všetkými podnetmi, otázkami a návrhmi. Ak budú pripomienky v prospech súdnej mapy ako celku, zohľadníme ich po ukončení medzirezortného pripomienkového konania.